

Van de Redactie

Het kerstreces is voorbij en de redactieleden zitten weer gezellig bij elkaar. Bij Elly deze keer. Spannend of er weer genoeg kopij is, maar gelukkig is ook de NJS natuurlijk weer geweest en hoe. Het was een onstuimige snorkeltocht en er is een nieuwe winnaar. Een prachtverhaal over hoe de (ingekorte) tocht verlopen is en welke prijzen er zijn gewonnen.

We maken kennis met Ivo Legein en hebben een snorkel helemaal uit Mexico. Ondanks de winterperiode toch ook weer een paar prachtige reisverhalen of misschien wel juist door de winter... Hoe verder, hoe warmer, hoe mooier. Elly is zelfs het anker van het VOC schip Ravesteijn gaan inspecteren. Op 14 februari wordt er een lezing gehouden over dit schip, door Ruud Paesie himself. Dat mag niemand missen! Verder informatie over de Amerikaanse ribkwal, die schade aan onze flora lijkt aan te richten.

Bij dit onderzoek speelt ons medelid Marco Faasse een belangrijke rol.

We wensen jullie een prachtig duikjaar 2007 en verwachten veel kopij, want daaraan hebben we natuurlijk chronisch tekort. De deadline voor de volgende Luchtbel is 12 februari, dus schrijven maar!!

Dick, Elly, Margreet en Veronica

Januari 2007:

12 – Paul Poland
12 – Tom Ytsma
16 – Koen Verhaeghe de Naeyer
18 – Liset de Schipper
23 – Margit Wouterse
25 – Barri Badr
25 – Marian Roos-van der Mast
28 – Willem Dijkhuizen
28 – Olivier Spoor
31 – Daniëlle Sies-ter Haar

Gefeliciteerd!

Verjaardagen

Februari 2007:

7 – Dineke Blom
11 – Harm Verbeek
13 – Marc van der Scheer
19 – Ronald Roes

MUTATIES DUIKTEAM "ZEELAND", PER 1 DEC/JAN 2007

We mogen per 1 december een drietal nieuwe leden begroeten. Veel duikplezier toegewenst bij DTZ!

Gerard A. van Loon (1-4-1958), Pr. Irenestraat 26, 4332 XE Middelburg;

Henk Jobse (10-9-1963), Pres. Kennedylaan 31, 4334 EG Middelburg; !

Yvonne Souisa-Vlam (21-9-1971), J.G. Schorerstraat 6, 4336 GT Middelburg;

Cor Sol nam per 1 januari **afscheid** van DTZ. Het ga je goed Cor!

V.l.n.r.:

Kostijn van Ginkel, Gerard van Loon,
Henk Jobse en Yvonne Souisa-Vlam

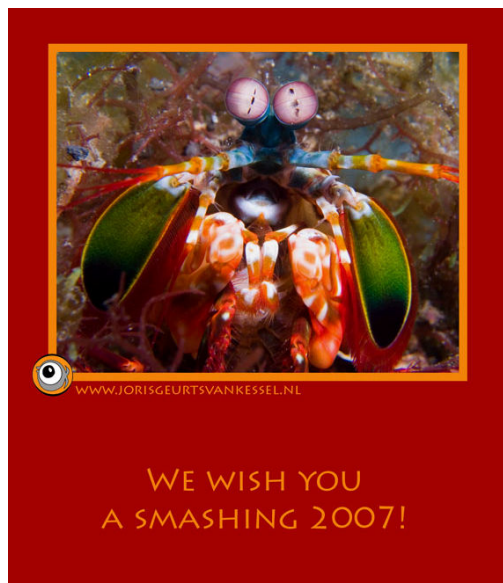
GEN LEDEN VRAGEN LE DEN VRAGEN LEDEN VRAGE

Kees Jan Lastdrager vraagt belangstellenden voor de **lezing** over het **VOC schip Ravesteijn** zich per mail te melden (p. 16).

Marnix Poelman, onze kersverse penningmeester, vraagt aan leden die niet per automatische incasso betalen om zelf hun **contributie** aan te **passen** (p. 3).

Vande voorzitter

Om te beginnen wil ik vanaf deze plaats iedereen nog de Beste Wensen meegeven voor 2007! Dat het een mooi, zonnig en spetterend duikjaar mag worden. Als jullie dit lezen, is het bijna februari, maar het gaat om de intentie. En ik was niet eerder in de gelegenheid om jullie dit toe te wensen, behalve dan de echte "diehards" die op 1 januari aanwezig waren bij de NieuwJaarsSnorkeltocht. Die weten alvast hoe het water er in 2007 uitziet en aanvoelt: nog steeds net zo nat!

Het moet gezegd dat ik deze keer er een zwaar hoofd in had of het allemaal toch wel door zou kunnen gaan. De weersgesteldheid en de vooruitzichten waren niet echt hoopvol. Maar de berichten op Oudejaarsdag wezen toch een goede kant uit en 's morgens vroeg is in overleg met Albert Dijkstra van de strandbewaking het licht toch op groen gezet.

Zo is alles toch nog goed gegaan en gekomen. Een woord van dank is hier zeker op zijn plaats voor de jongens van de Reddingsbrigade en zeker voor onze clubgenoten Ben Wolters en Benny van den Steen! Ik heb begrepen dat ze flink afgezien hebben om toch de boeitjes gelegd te krijgen en om alle snorkelaars te begeleiden!

Gedenkwaardig is het ook dat er eindelijk iemand in geslaagd is om Erik Veerhoek van de eerste plaats te verdringen in de categorie "Verklede Deelnemers". De uitslag

van dit geheel kan je verderop in jullie lijfblad lezen, maar ik kan me in ieder geval voorstellen dat dit een extra stimulans zal zijn voor Erik om bij de volgende editie nog beter zijn best te doen.

Als de telling klopt, is de volgende uitgave van de NJS trouwens een jubileumeditie, het wordt de 30e maal. Jullie zijn dus met zijn allen reeds gewaarschuwd!

En wat heeft het komende jaar voor ons in petto? Tsja, wordt nog een beetje koffiedik kijken. Er wordt in ieder geval nagedacht over een wedstrijdje Paintballen. Er is in ieder geval een nettraining en de nodige clubtrainingen en duiken. Wat betreft de trainingen: ik ben onlangs nog maar eens gaan zwemmen op zondag, moest ik toch concluderen dat "de conditie" ver te zoeken was. Wordt dus iets vaker komen trainen, zover werk en zo het toelaat.

Ook hoop ik zelf eens wat vaker aanwezig te zijn in het clubgebouw op zondag, en jullie daar aan te mogen treffen. Kunnen we toch onder het genot van een drankje en een hapje rustig praten over dingen.

Tenslotte kunnen we als bestuur niet zonder de input van de leden, wat dat is toch het geheel waar de club op draait. En zonder jullie input zijn wij als bestuur "stuurloos" om het zo maar te zeggen. Dus ik hoor nog van jullie....!!

De bubbels
Renaat

Erik verdrongen... We love you!

Verzoek penningmeester/ledenadministratie

Helaas heeft de kennisgeving over de **nieuwe contributietarieven** niet iedereen bereikt. Wil iedereen die de contributie overmaakt via een **automatische of handmatige overschrijving** het bedrag aanpassen?

Daarnaast het verzoek **het nog verschuldigde bedrag voor januari over te boeken**. Voor leden die via een automatische incasso betalen is alles al geregeld. De nieuwe tarieven zijn te vinden op <http://www.duikteamzeeland.nl/> Download -> contributiebesluit vanaf 2007.

NIEUWJAARSSNORKELTOCHT 2007 DE TOCHT DER TOCHTEN

1 Januari betekent het begin van het nieuwe jaar en alles wat in het jaar daarvoor nog traditie heet, heeft geen enkele betekenis meer, tenzij.....tenzij je dat in 2007 prolongeert. Daartoe verzamelden zich zo'n 34 snorkelaars in het neopreen op het strand aan de boulevard om de Nieuwjaarssnorkeltocht in haar voortbestaan veilig te stellen.

Het was groots opgezet. In het voorprogramma zaten vele andere enthousiastelingen, die zich klaarblijkelijk nog geen neopreen konden permitteren. Ze renden overmoedig het water in, om zich kort onder te dompelen en weer net zo snel het water te verlaten. Hun daad was in zoverre extreem, dat het extreem kort duurde, maar een voorprogramma waardig.

Medaille voor de Pulitzer-prijs

Wij wachtten gelaten tot het hoofdprogramma kon beginnen. De organisatie had om veiligheidsredenen besloten niet echt een parcours uit te zetten, omdat de branding nogal hevig was en de reddingsboten in die branding niet of nauwelijks konden worden ingezet in geval van calamiteiten. Een wijs besluit en ons werd aangeraden ons te beperken tot surfen in de branding.

Voordat we echter te water mochten, moesten we ons nog vertonen aan de aanwezige pers. Dat was ook wel begrijpelijk, want naast het neopreen liepen er nog al wat uiteenlopende

creaties rond. Ik zag daar een uit de krachten gegroeide kreeft, die regelmatig zijn hoofd verloor. De kreeft bleek een innige relatie te hebben met een loslopende kwal, terwijl een voetbal op benen ze voor de voeten liep. Ook zagen we een verschijnsel dat ergens het midden hield tussen een witte clown en een pinguïn. Daar tussendoor schichtte een mysterieuze Blauwe Dame. De daar in het exterieur verdwaalde interieurverzorgers voelden zich maar als vreemde eenden in de zandbijt. Dat was duidelijk anders bij de taekwondo fighter die zich schrap zette in het losse zand en met opgeheven hoofd en geflankeerd door een boerin (die nog een man zocht) met aan zijn voeten een wat magere zwartbonte koe Bertha 2, manmoedig de verzamelende paparazzi het hoofd biedend. Overigens herkende ik tussen al dat paparazzigedoe, onze persmusket Veronica Spoor van de alom geprezen, maar ook verguisde periodiek "De Luchtbel", waarschijnlijk wachtend op juist dat moment dat kon resulteren in de Pulizerprijs.

Dan was het moment daar dat we ons opstelden langs de waterlijn om te wachten tot een verblindende felrode supernova pijlsnel het luchtruim zou kiezen. We wachtten en wachtten en wach....., maar alle interactie die onze geachte voorzitter Renaat ontwikkelde met zijn

vuurpijl ten spijt, hij ontlokte daaraan niet het al maar feller begeerde zinderende startschot. Uiteindelijk gaf hij het op en joeg ons met een verontschuldigde armbeweging de branding in. Voor mij de kans om eindelijk mijn nieuwe snorkel te testen en ik wierp me in de aanstormende golven. Ik werd geheel en al rond en nogmaals rond gewenteld in het wilde water en toen ik boven kwam blokkeerde de uitlaat van mijn snorkel. Ik moest hem eerst leegdrinken, alvorens ik mijn getarte longen kon laven aan het gasmengsel waarnaar mijn longblaasjes zo hevig snakten. Proestend en hoestend vermande ik mij en waagde mij opnieuw aan een zich opwerpende golf. Mijn snorkel had ik maar even uit de mond gelaten. Deze keer ging het beter en ik zwam onder de golftop door. Zo kreeg ik er nog een paar te verduren, maar uiteindelijk werd ik beloond met wat rustiger zwemwater. Zie daar; ik ontmoette een andere snoodaard die het ook doorstaan had. Tussen de golven leek het net een walrus, een exemplaar die luisterde naar de weten-

schappelijke naam Bertolomeus Schizoïdeschreurs. Samen zwommen we naar de eerste, tevens laatste boei. Uit het niets verscheen daar Frans Spoor, die kennelijk een geheel eigen route volgde. De tocht terug naar het strand duurde nauwelijks 5 minuten. De stroming was zo sterk, dat – ondanks dat we de vanaf de boei rechtstreeks naar het strand zwommen, we toch

De volgende SPONSORS

maakten het wedstrijdelement in de tocht der tochten mogelijk:

- ✓ de Kabbelaar
- ✓ Duikcentrum de Grevelingen
- ✓ Oktopussy
- ✓ Suunto
- ✓ Jongepier
- ✓ Intersport
- ✓ Jos Boone

Alle sponsors hartelijk dank!

weer ter hoogte van het startpunt het water uit gingen. Het werd een warme landing in de zanderige schoot van moeder aarde. Niet alleen vanwege het lustig schijnende zonnetje, maar ook door de talrijke supporters die zich verlustigden aan de velen snorkelaars die de branding trachtte te trotseren en de weinigen die haar uiteindelijk bedwongen. Ons kersverse erelid Jim was al wat eerder het water uitgegaan. Zonder kap die zijn hoofd de nodige bescherming bood tegen het koude water, was het niet lang uit

te houden. Zijn hoofd was zo rood verkleurd van het contact met de koude elementen, dat deze goed kon doorgaan voor de supernova die wij bij de start zo node gemist hadden. Hij betekende voor ons dan ook een richtinggevend baken naar de kleedaccommodatie. Ik mocht na het omkleden gelijk door naar mijn werkgever en dus ging de volgens geheim recept bereide Glühwein aan mijn slokdarm voorbij. Dat gold ook voor de prijsuitreiking in het Arionhotel.

Naar verluidt werd Eric Veerhoek na jaren van de 1^e plaats gestoten door een medusa van de meest slijmerige orde, gevolgd door haar onafscheidelijke kreeftachtige. Beiden waren zo close, dat je ze bijna van hedonistisch gedrag zou verdenken. De derde plaats ging naar de pyjamakreeft, wat niet verwonderlijk was, omdat een pyjamakreeftje nu eenmaal nog maar net komt kijken.

Irving werd op de 4^e plaats geduld net voor de interieurverzorgsters en zij

De PRIJSWINNAARS:

- 1- Mathilde Matthijssse als kompaskwal
- 2- Marcel Jobse als Oosterscheldekreeft
- 3- Groep: Ellen vd Bulk, Jozina Glerum, Wouter Kemper, Bart Glerum als meisjes in pyjama en de nette heren.
- 4- Erik Veerhoek als Steve Irwing
- 5- Frans & Olivier Spoor als de interieurverzorgsters
- 6- M. Kaljouw als boerin
- 7- S. Meyer als pinguin
- 8- Jan Kaljouw als 1000 duiken duiker
- 9- Dhr. Van Loenhout als judoka
- 10- Martin Verhage als voetbal
- 11- Dhr. De Klerk als skieër
- 12- Nathalie v. Rooijen als Egyptische prinses
- 13- Bert Moet als Koe Bertha 2

Alle prijswinnaars: PROFICIAT!

lieten op hun beurt de manontberende boerin achter zich. Op 7 met zwart-witte stip de pinguin, met in het kielzog een creatie die zich de "1000^e duik" noemde.

De teakwondo fighter had zich naar de 9^e plaats gevochten en de "Hup Holland hup voetbal op twee benen" kon zich staande houden op de 10^e plaats. "Indoor skiteamteam" slipte de 11^e plaats dicht en op 12 liep de "De Dame een blauwtje". Zwartbonte Bertha 2 sloot de prijswinnende gelederen.

Als herinnering kregen we een prachtige thermische koffie- annex chocolabeker, maar ik denk dat hij voor de hete glühwein ook uitermate geschikt kan zijn.

Speaking lady Yolanda – inmiddels goed te zien dat zij voor twee sprak – verwoordde de dank aan

de sponsors, die de prijzen en daarmee het wedstrijdelement mogelijk maakten voor deze tocht.

Tot slot bedankte Ronald Roes de mensen die het toch maar weer mogelijk hadden gemaakt dat onze snorkeltocht - ooit begonnen als een protest tegen de toenmalige provinciale duikverordening – die dag haar traditie kon prolongeren, waarmee dit spraakmakende evenement weer voor een jaartje in de annalen van het Duikteam "Zeeland" kon worden bijgeschreven.

Paul Poland.

M.m.v.
Margot Poland

en foto's van
Ellen Burggraeve
en Yolanda de Jong

Maar we hebben het wél gedaan!

Door Maurits Sep. Gelezen in de PZC van 2 januari 2007.

VLISSINGEN - Het water is 7,6 graden koud, het zonnetje schijnt lekker, de branding is niet te gevaarlijk, het is net hoogwater geweest. Prima omstandigheden voor een verkwikkende duik in de Westerschelde bij Vlissingen.

Althans, zo denken enkele tientallen durfballen erover. „Ze zijn hartstikke gek“, mompelt een dame in een dikke winterjas hoofdschuddend. Zij blijft veilig op het Vlissingse Badstrand staan. Zoals de meeste mensen vooral toekijken, of met een handdoek klaar staan om zwemmers op te vangen.

Om half twee op nieuwjaarsdag begint de nieuwjaarsduik - in zwembroek of bikini - van zwemvereniging Luctor et Emergo. Een half uur later volgt die van de duikploeg Zeeland - verkleed en wel. Sommigen kunnen er geen genoeg van krijgen en gaan twee, drie keer terug, anderen komen rillend en met natte ogen - zwemwater of traanvocht? – terug gerend.

„Maar we hebben het wél gedaan hé“, roept een Amsterdammer tegen zijn zoontje, die blauwbekkend met hem terugloopt. Het hele gezin - op bezoek bij vrienden in Vlissingen - heeft de sprong gewaagd. En de vrienden ook. Veel tijd om te praten hebben ze niet. „Als je het niet erg vindt, gaan we snel naar binnen.“

Het is wel eens slechter weer geweest, herinnert de strandwacht zich. Het meest verraderlijke is de wind, waarschuwt hij. „Het water dat gaat nog wel. Maar als ze eruit komen, dán krijgen ze de klap.“ Maar het gaat goed. Iedereen is snel weer droog en aangekleed en in de reddingspost staat warme chocolademelk klaar.

BOOTDUIKEN IN 2007 - DEEL I

In het komend seizoen worden de leden van Duikteam 'Zeeland' die in het bezit zijn van een 2* brevet en hoger, weer in de gelegenheid gesteld om met de 'Cornelis Laurens' een aantal bootduiken te maken.

	Datum	Kentering	Afvaartijd	Bestemming
Zaterdag	23 juni	HW 10.24	8.30	O 31
Zondag	15 juli	LW 10.59	9.00	Gemaal Kattendijke
Zaterdag	4 augustus	LW 14.06	11.00	Kulkenol havenhoofd
Zaterdag	25 augustus	HW 14.10	12.00	Gorishoek veenblokken
Zaterdag	8 september	HW 14.26	12.00	Windgat ??????????

De data zijn in overleg met de schipper / eigenaar vast gesteld maar over de bestemming kan nog worden onderhandeld. Heb je nog suggesties over locaties laat het me zo spoedig mogelijk weten. In een van de volgende clubkranten zal ik meer informatie verstrekken over opgave, vertrekpunt e.d.

Kees Glas

DUIKVAKANTIE OP DE MALDIVEN

Wij (Sara, Kees Jan, To, Korrie (bekende) en Richard beiden uit Groningen en ik) hebben de Maldiven ontdekt aan boord van een van de live aboard boten 'The Blue Dolphin'.

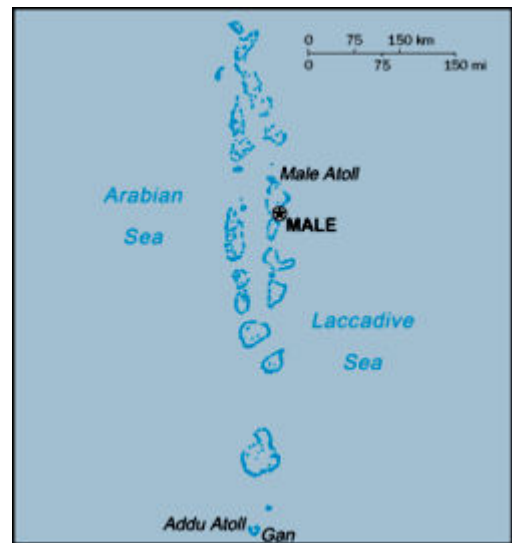

Ravesteyn De keuze om naar de Maldiven te gaan had niet alleen te maken met het feit dat het een van de mooiste duikstekken ter wereld is, maar ook met een stukje Middelburgse geschiedenis nl. het VOC schip de Ravesteyn, ooit (1719) in Middelburg gebouwd en in 1726 op het buitenrif van het Ari-atol bij de Maldiven verongelukt. Het anker van dit schip is gevonden door Ruud Paesie (1997), schrijver van het boek Het VOC schip Ravesteyn en woonachtig in Middelburg. Ruud is niet alleen schrijver van dit boek maar tevens (onze) reisleader van de bootsafari op de Maldiven.

Atollen Na 17 uur reizen vanuit Düsseldorf vlogen we boven de eilanden van de Maldiven, Kijkend vanuit ons vliegtuigraam zagen we de verschillende blauwe zee kleuren en daartussen de vele kleine eilanden.. De eilanden van de Maldiven komen over als een kralensnoer en wanneer je de kaart van de Maldiven bekijkt, valt op dat de kringen van eilanden 'atollen' als twee strengen, van noord naar zuid naast elkaar liggen. Elke streng heeft eigen soorten duikplaatsen: atollen, vulkaanranden.

De *oostelijke atollen* zijn vooral bekend om hun "kandu-duiken". Dit zijn duiken langs de spectaculaire wanden van de buitenriffen en kanalen waardoor het water de atollen in- en uitstroomt. Aan de monding van deze kandu's vind je verschillende roofvissen zoals haaien, tonijnen, makrelen en barracuda's. Bij het ochtendgloren kun je als je geluk heb een hamerhaai zien en sommige van onze ploeg hadden natuurlijk geluk. Hamerhaaien bevinden zich in de diepte.

De *westelijke atollen* zijn populair om de "thila-duiken". Thila-duiken zijn duiken op riffen die zelfs bij extreem lage waterstand niet aan de oppervlakte komen. De diepte van de riftoppen varieert van enkele meters tot zo'n meter of 15 en de wanden lopen in de regel af naar zo'n 35 meter. Daar vind je grotten en schitterende overhangen, die met prachtige zachte koralen zijn begroeid. Dit is het domein van een zeer uiteenlopende visfauna. Vele verschillende soorten koraalvissen in prachtige kleuren, langoesten, murenen, (onzichtbare) schorpioenvissen, zeeschildpadden en slapende verpleegsterhaaien, die echt enorm groot zijn en in niets angstaanjagend. We hingen op een dag zo boven en onder zo'n verpleegsterhaai, enorm indrukwekkend.

De bijna 1200 eilanden zijn merendeels onbewoond en liggen in groepen: 26 atollen. Iedere atol heeft meerdere eilanden. Het lijkt wel of de palmbomen vanuit het turkooisblauwe water naar boven groeien. De eilanden zijn omzoomd door goudgele zandstranden, die prachtig kunnen oplichten bij zonsondergang. Het geheel komt paradijselijk over. De Maldiven worden wel 'de parel van de Indische Oceaan' genoemd.

De eilanden liggen verspreid over een oppervlakte van circa 90.000 km², maar de totale landoppervlakte is slechts een kleine 300 km². Het grootste eiland is 5 km² groot en er zijn er maar negen die groter zijn dan 2 km². 200 eilanden zijn bewoond en nog eens 88 vormen toeristenoorden.

Duiken Na aankomst op het vliegveld stapten we meteen op de 'dhoni', het kleine bijschip van onze boot. Op de boot de 'Blue Dolphin' konden we onze spullen uitpakken en meteen werd de try-out duik besproken en uitgevoerd. Vooraf was bekend dat we 3 duiken per dag zouden gaan doen. Dat leek ons veel, maar als je de hele dag op de boot verblijft is dat goed te doen. Onze duikleider was een Duitser Udo en zijn Belgische vriendin Heidi. Ook waren er 3 Engelse duikers, waar we veel mee hebben gelachen.

We hebben gedoken naar steile, schitterende wanden met grotten, we hingen boven grillige rotspartijen die met zachte koralen in schitterende kleuren waren behangen en we doken naar ondiepe riffen met tafelkoralen en enkele wrakken. Onze belevenissen onderwater werd door Korrie met de camera vastgelegd en bovenwater werd onze vakantie op de film gezet door Kees Jan en Sara.

De Maldiven vormen echt een ontzettend mooi duikgebied, een ideale combinatie van hoge watertemperatuur, kristalhelder water, permanente stromingen en een prachtige onderwaterwereld. Door de beweging van het getijdenwater stroomt er voortdurend vers zeewater langs de koraalriffen. Bij het duiken kon de stroming soms behoorlijk fel zijn.

Niet alleen de koraalriffen maken de Maldiven zo bijzonder maar vooral de vissen. Wat een rijkdom, echt ongelooflijk. Duiken tussen scholen met vis, werkelijk een gigantische hoeveelheid vissen, dat is echt een onbeschrijflijke ervaring. Veel verschillende soorten vissen, in alle kleuren.

Haaien vooral de 'witvin haai' en grote barracuda's zwemmen langs de riffen en roggen liggen te rusten op de zanderige zeebodem. De haaien zijn vooral bij de nachtduiken spectaculair omdat ze dan op jacht zijn en af en toe met grote vaart dichtbij langs zwemmen. Ook zeeschildpadden zie je er dagelijks.

Wanneer de stroming planktonrijk water aanvoert, cirkelen manta's met schitterende sierlijke bewegingen net onder het wateroppervlak. Als je vanuit de boot naar het wateroppervlak kijkt zie je de vleugelpunten steeds net boven het wateroppervlak uitsteken. De manta wordt vaak begeleid door zuigvissen en makrelen die haar gebruiken als vervoer en als schuilplaats. De manta is een spectaculaire rog, de grootse onder de roggen.

Dankzij de ligging rond de evenaar is het klimaat op de Maldiven aangenaam, zelfs als het regent. Het is er echt een tropisch paradijs van Zon, Zand en Zee. De

duiklocaties op de Maldiven bezitten de status van het Nationaal Park gelukkig is het dus een beschermd gebied.

Het grote voordeel van een duiksafari oftewel live aboard is dat je op atollen en duiklocaties komt waar je waarschijnlijk niet komt als je op een resort verblijft. We vonden het verblijf aan boord een fantastische manier om de Maldiven te ontdekken. We verbleven op de boot en om te duiken stapten we over op een kleine boot 'dhoni' waarop onze duikuitrusting in eigen manden klaar stond en waarop de flessen werden gevuld. De dhoni voer ons naar verschillende duikstekken.

De kapitein en zijn bemanning waren bezig om de walvishaai en mantas te spotten. Eén dag werd er uit getrokken om de walvishaai te traceren waarbij we dan gingen duiken in de grote blauwe en dan plotseling lege Indische Oceaan. En toen was het raak... We vonden een walvishaai en het was echt mogelijk om even samen met de reus der vissen 'de walvishaai' op te zwemmen voor hij weer langzaam in de diepte verdween. Wat een super ervaring was dat!

Het eten We hebben aan boord heerlijk gegeten, bijna iedere dag tonijn of anders kip dat steeds op een andere manier was bereid en alles werd voor ons door twee koks vanuit een hele kleine kombuis geregeld. We hebben veel fruit gegeten zoals banaan, ananas en papaja. Het fruit is afkomstig van de Maldiven zelf. De vissers vissen vooral zwaardvis, tonijn en marlijn. De laatste dag hebben we in de hoofdstad Male de vis- en fruitmarkt bezocht. Alles zag er overvloedig en rijk uit.

Honden hebben we er niet gezien, deze komen er niet voor als gevolg van Islamitische regelgeving. Overall zagen we er grote 'batman' vleermuizen en kraaien. In verhouding hebben we er weinig vogels gezien.

Guiness Het aantal eilanden is niet altijd gelijk doordat er soms nieuwe eilanden ontstaan en sommige eilanden weer onder de zeespiegel verdwijnen. De Maldiven zijn volgens het Guinness Book of Records het platste land ter wereld, het hoogste punt ligt op drie meter! Een groot gevaar voor de Maldiven vormt dan ook het broeikaseffect en de daarmee

sterk samenhangende stijging van de zeespiegel. Pessimisten voorspellen dat als het broeikaseffect niet gestopt wordt, de Maldiven in het jaar 2020 verdwenen zullen zijn!

Onderwaterleven Het aantal vissoorten wordt op 2000 geschat. Wat zeezoogdieren betreft komen in de wateren rond de Maldiven 22 dolfijnen- en walvissoorten voor. Verder vijf soorten zeeschildpadden. Een spectaculair gezicht onder water zijn ook de 14 haaiensoorten. Tussen de riffen vinden we de witvinrifhaai, de grijze rifhaai en de bakerhaai. De tijgerhaai, de witte haai en de hamerhaai zwemmen wat verder van de

riffen weg. De grootste vis op aarde, de walvishaai, is vooral tijdens de zuidwestmoesson te zien. Het zeewater is dan extra voedselrijk.

Nog nagenietend van deze vakantie gingen we thuis Sinterklaas vieren. Bedankt Korrie, Richard, Kees Jan Sara, To en hopelijk heb ik iemand kunnen inspireren

Elly

Aquapolis op Neeltje Jans

Gelezen in Duiken Nieuwsbrief 67, 11 januari 2007

In november meldden we je al dat Neeltje Jans in 2007 met een nieuwe attractie een groot publiek de ongekende onderwaterrijkdom van de Oosterschelde kan laten zien.

Met het storten van 250 kubieke meter beton is de bouw van Zeelands grootste zee-aquarium van start gegaan. Tegenover het aquarium wordt een tribune gebouwd van waar de toeschouwers interactieve voedershow's kunnen zien. Met behulp van duikers en onderwatercamera's worden beelden gemaakt die voor de toeschouwers op een groot scherm worden geprojecteerd. Zo worden zelfs de details voor het publiek zichtbaar. Inmiddels is ook de bodem van het aquarium gestort. Eind januari staat de plaatsing van een vijftien centimeter dikke glasplaat van 13 bij 3 meter gepland. Vervolgens wordt het aquarium gevuld met maar liefst 300.000 liter zeewater.

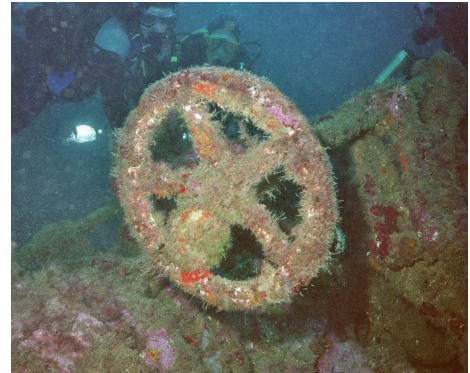
Het is de bedoeling dat Aquapolis tussen Pasen en Hemelvaart 2007 wordt geopend.

De "Boreas"

Op 28 januari 1989 voer de 'Boreas', getrokken door een ander schip, de haven van Palamos aan de Spaanse Costa Brava uit om net om de hoek voor anker te gaan. De boordkranen werden geopend en het schip liep langzaam vol water. Het duurde nog ruim 40 minuten voordat ze met het achterschip iets omhoog onder het wateroppervlak van de Middellandse Zee verdween. Het voormalige smokkelschip is nu een geliefd duikobject, op ruim 22 m diepte. In de loop der jaren is het een kunstmatig rif geworden.

Het wrak van de Boreas is nog goed in takt. Hij staat rechtop op de zandbodem. Er is een boei bevestigd aan de boeg van het schip. Vandaar uit kun je het schip gaan verkennen. Aan bakboord hangt de schoorsteen die tijdens een storm is omgevallen. Er zou een congeraal in wonen, maar toen wij er waren was ie niet thuis. Aan de stuurboord ligt er een soort buis waar er wel één in zat.... misschien die van de schoorsteen? De grote schroef ligt op ongeveer 32 m en de bovenbouw reikt tot ongeveer 22 m. Via het achterschip kan je toegang krijgen tot de machinekamer. Het schip is maar heel weinig begroeid, grote delen van de romp zijn enkel bedekt met een laag algen. Maar het schip is zeker een paar duikjes waard.

De Boreas is schip dat speciaal voor de duiksport tot zinken is gebracht. Het lag in 1986 al meer dan twee jaar aan de ketting, in de haven van Palamos. Twee jaar daarvoor had de douane het schip vlak voor de Spaanse kust geënterd, omdat vermoed werd dat het schip drugs vervoerde. Dit bleek inderdaad het geval. Een tragisch en roemloos einde voor een schip dat WO2 had overleefd.

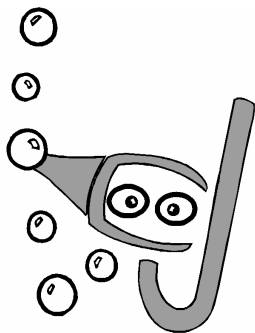
Hoe het begon. In 1938 werd bij de Schiffsbauwerft Elbing in het Duitse Königsberg onder bouwnummer 1349 begonnen met de bouw van de sleepboot M.S. 'Pellworm'. Het schip liep op 20 november 1939 van stapel, maar de afbouwwerkzaamheden zouden nog tot eind maart 1940 duren. Inmiddels was de Tweede Wereldoorlog uitgebroken en het M.S. 'Pellworm' werd onder nummer 'Y 801' ingezet als bijboot van het beroemde Duitse slagschip 'Tirpitz'. In augustus 1940 kreeg het weer een andere opdracht en werd de boot bij de 'Unternehmen Seelöwe' ingezet. Op 13 augustus 1941 kwam het schip door sabotage te zinken, maar het werd na de berging en reparatie weer ingezet als sleper bij de Duitse marine. Na de oorlog kwam de 'Pellworm' als mijnenveger 'USN 102' in dienst bij de GMSA (German Mine Sweeping Administration). Pas in 1956 wordt de 'Pellworm' door de US Navy terugegeven aan de Deutsche Bundesmarine. Het schip wordt in Bremerhaven te werk gesteld als marine opleidingsvaartuig. Later werd het bij speciale diensten ingezet waarbij het in totaal 29 maal geramd werd door een ander schip en het een voltreffer kreeg van een oefentorpedo aan de stuurboordzijde. In 1978 ging het schip, na meer dan 250.000 zeemijl en ruim 3800 dagen op zee, met 'pensioen'.

Smokkelaar onder Panamese vlag. Vanaf juni 1980 was het schip weer in de vaart, onder Panamese vlag en met de nieuwe naam 'Boreas'. Het schip werd, vermoedelijk om de verderfelijke lading te camoufleren, als zeesleper gebruikt. In 1986 werd ze bij Begur aan de Spaanse Costa Brava door de Spaanse douane geënterd en opgebracht. Aan boord werd een lading van 600 kilo drugs gevonden. De gehele bemanning werd in de boeien geslagen en de 'Boreas' werd in beslag genomen en in de haven van Palamos aan de ketting gelegd. Hier lag het tot 1988 langzaam weg te roesten, want de eigenaar was natuurlijk een postbusfirma in Panama.

Duikobject. Enkele duikbases hadden het schip in de haven zien liggen en kregen het plan om er een duikobject van te maken. De aankoop was al snel geregeld en het schip werd van alle schadelijke stoffen ontdaan en afgezonken. Voor mij was oktober 2006 de tweede keer dat ik op dit wrak dook. De eerste keer was tijdens de jubileumreis naar L'Estartit in 1995. Of het schip in die tijd veel veranderd is, durf ik niet te zeggen. Eigenlijk moet er maar korte tijd tussen de duiken zitten. Dus ... wanneer gaan we weer?

'T SNORKELTJE

De communicatie door middel van elektronische post is onverbiddelijk. In de "Junk Mail box" kom ik een mailtje tegen van Margreet. Aan de andere kant van de oceaan weet ze me te bereiken om mij te vertellen dat over 14 dagen de deadline is van "De Luchtbel". "De laatste snorkel waarin staat dat ik uitverkoren ben om de volgende te schrijven is ook te lezen op de website, hoor". Inderdaad, met mooie kleuren foto's en handig als men de papieren uitgaven niet onder bereik hebt. Maar de Luchtbel "down loaden", met die foto's van enkele Mb's, is zelfs in 2007 via de scheepssatelliet communicatie een moeizaam en kostbaar proces.

Ik vertrouw Margreet op haar woord en bedenk wat ik zal schrijven... In die Snorkel, die bedoeld is voor een anekdote of een duikervaring van de schrijver.

Op deze wijze kunnen de leden kennismaken met die (rare) duikelaars. Ik moet me niet te veel bloot geven (figuurlijk bedoeld), want dan wil straks niemand meer met me duiken. Hoeveel ik wel niet rondgebeld heb in de afgelopen 6 jaar dat ik lid ben van DTZ om een mededuiker te vinden... Bedankt allen die de uitdaging zijn aangegaan. Er valt altijd wat spannends met mij te beleven, heb ik wel eens gehoord, dus waag het eens.

Een spannend en leerzaam avontuur heb ik verteld in het artikel "Tobago" een aantal jaren terug. Ik was belaagd door haaien, in deco geraakt en alleen aan de oppervlakte in 2 mijl stroom bijna uit zicht gedreven van de begeleiders. Een andere belevenis is dichterbij huis gebeurd. Een paar keer per jaar ga ik, in de functie van kapitein, als vrijwillige mee op de Fogo Isle (www.fogoisle.nl), een 45 meter lang wrak-sport-duik vaartuig die van april tot oktober wekelijks vanuit IJmuiden vaart. Dit schip wordt vakkundig geleid door vele vrijwilligers, waarvan 10 mede-eigenaar. Zo'n duik in de Noordzee is echt een belevenis! Een verplicht nummer voor een fanatieke duiker van de lage landen.

Mijn allereerste duik vanaf de Fogo Isle was een duik waar ik mijn grenzen leerde kennen. Dat is in elke sport belangrijk. Enfin, het was een dag waarop enige twijfel bestond of uitvaren verstandig was. Er werd dus uitgevaren en ik vind nog steeds terecht. Het doel was een van de drie Engelse kruisers, deze keer de "Scott", die door een Duitse onderzeeboot was getorpedeerd in de Grote Oorlog. De omstandigheden waren: windkracht 3 a 4, één tot anderhalve meter hoge golven en een korte periode van slek tij. Het schip lag te trekken aan het anker om voortdurend haar evenwicht te zoeken in een richting tussen wind en stroom.

Bij de eerste duik ben ik aan boord gebleven om ankerwacht te lopen en te kijken hoe alles is georganiseerd. De bemanning deed er echt alles aan om iedere klant een veilige duik te laten maken. Er waren grijp- en stroomlijnen en een vaste verbindingsslijn naar het wrak (het einde van deze lijn is verankerd in het wrak) en er voer altijd een tweede boot rond. Dat zag er goed uit.

De tweede duik mocht ik mee met Theo, een echte wrakduiker en mede-eigenaar van de Fogo. Ik ging met hem de lijn ophalen die standaard rond het wrak wordt aangelegd om ieder die dat wenst een interessante route over het wrak te laten volgen. De stuurman nam de ankerwacht. Toen we erin gingen lag het schip nog op de wind. Theo en ik trokken ons de diepte in langs de verbindingsslijn naar het wrak. We kwamen enkele duikers tegen die onderweg waren naar boven. Er ging van alles door mijn hoofd: "Wat zwoegen die mensen toch"... "wat veel algen en kwallen"... "wat gaat die Theo toch snel"... "dit is effe wat anders dan een Oosterscheldeduik"... "wat doe ik hier eigenlijk?" Maar als het wrak komt opdoemen en je ziet al die

scholen vissen, je hoort de stilte en je ziet die zee van anemonen in alle kleuren weet je het! DIT IS FANTASTISCH. Maar al gauw voelde ik de stroom. Ik volgde Theo op twee meter met moeite. Hij was de hachel al driftig aan het binnen halen. "Ik moet hem niet uit het oog verliezen, anders weet ik de weg terug niet meer". Mijn kompas, mijn trouwe navigatie in de Oosterschelde, daar had ik niet veel aan. Mijn luchtverbruik begon te stijgen en dat op 30 meter diepte...dan is een dubbel 10 wel wenselijk en die had ik niet...ik moest het met een 15-liter fles doen. Na een kwartier wenkte Theo dat het tijd was om op te stijgen. Daar hoefde ik niet voor op mijn klok te kijken, want ik voelde de stroom en zag mijn manometer... Het was duidelijk de hoogste tijd. Het eerste 10-tal meters naar boven ging voorspoedig, daarna moest ik mijn handen stevig om de lijn klemmen anders slipte ik.

Ik had steeds meer kracht nodig om me omhoog tegen de stroom in te trekken. Mijn computer begon te piepen...40 bar rest...30 bar rest. Theo reikte me zijn octopus aan. Nu begreep ik waarom hij die dubbel

12 had. Nog 6 meter tot de oppervlakte. Theo nam afstand en trok zich naar boven. 25 bar op 6 meter dat is voldoende voor lange tijd. Ik kwam tot rust, klemde mijn armen en benen rond de lijn. Me tegen de stroom intrekken was niet te doen, want het touw slipte door mijn hand. Ik zakte verder af... of toch niet? Nee, ik hing bijna horizontaal te wapperen in de stroom! Opeens voelde ik iets hard onder mijn zwemvliezen... Verrek, het ankertje!. Ik stond op het ankertje en werd zo binnen getrokken. Anderen hadden de taak volbracht om het ankertje los te maken uit het wrak en hadden daarna een vrije opstijging gemaakt. Ze waren door de Zodiak opgepikt. Ik was echt de laatste duikelaar en dankzij de bootsman en zijn maat, die de lijn met anker aan het binnen halen waren, veilig aan boord gehesen. Nog steeds weet ik niet of ze het gemerkt hebben. De laatste meters heb ik onderwater afgelegd en mezelf via de grijplijn naar de trap getrokken. Toen ik aan dek stond zag ik dat het schip met de kop op wind en stroom lag. We moesten gauw anker ophalen omdat het scheepsanker aan het krabben was.

Ik ben daarna nog veel tripjes op de Fogo Isle mee geweest en heb vaak mooie duiken gemaakt. Deze duiken laten altijd bijzondere indrukken na. Anders dan tropisch water duiken, maar zeker niet minder. Wie gaat er mee? 't Volgende 't Snorkeltje is voor **Daniëlle Sies**. Succes!

Henk Betlem

**DUIK
[VAKER]**
2007
Your DiveXperience

10 en 11 februari 2007

Voordorphallen Utrecht

Alweer de 15e editie van de Duikvaker

Voor de 15de keer ontmoeten duizenden duikers, geïnteresseerden in de onderwaterwereld, duikinstructeurs en ondernemers elkaar; op zaterdag 10 (10.00-18.00 uur) en zondag 11 februari (10.00-17.00 uur) staat wederom de Voordorphal van het Veemarktcomplex in Utrecht in het teken van de duiksport tijdens Duikvaker 2007.

Duikvaker is een gezellig samenkomen van liefhebbers van de onderwaterwereld met onder meer overheerlijke Indonesische gerechten, tropische cocktails, workshops salsadansen, live muziek, bijzondere lezingen, indrukwekkende diapresentaties, begeleid proefduiken voor volwassenen en kinderen, demonstraties onder en boven water, gratis loterijen en nog veel meer activiteiten.

Voor nadere informatie zie www.duikvaker.nl Als je van plan bent te gaan, probeer dan een gratis toegangsbewijs t.w.v. € 12,- te pakken te krijgen, o.a. meegestuurd met sommige duikbladen.

Geschiedenis van het Duiken 2

Door Rob Vader

Voornaamste bron van informatie <http://www.nitrox-nm.com/classes>, Bert. U Eriksson voor de PADI Specialty Dive Historian. Daarnaast: US Navy Diving Manual, het NOAA Diving Manual (http://www.uwsports.com/reference_library/noaa) en de cursusboeken van de NOB en de BSAC.

Er wordt ook verteld dat Alexander de Grote in 325 v.C. in een afzinkbaar schip of iets dergelijks zat en keek naar de onderwereld (figuur0. Hij wordt vaak geciteerd als de pionier onder de diepzee duikers. Het is waarschijnlijk meer een legende die door de eeuwen heen steeds verder werd aangedikt. Het middeleeuwse idee van de wereld onderwater wordt goed weergegeven in één van de observaties van Alexander in dit werk. Nadat hij in een 'glazen vat' was gegaan en zichzelf had laten 'inslikken' door de zee, komt Alexander weer aan de oppervlakte, ontzet, en roept uit, "Baronnen, ik heb net gezien dat deze hele wereld verloren is en dat de grote vissen meedogenloos de kleine opeten." Dit kan een les zijn geweest in economie, maar het gaat wel over de wereld onder water.

Adembuizen en ademzakken

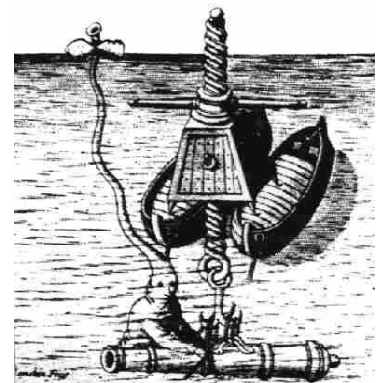
De meest voor de hand liggende en meest cruciale stap om de capaciteit van de duiker onder water te vergroten was om hem te voorzien van een luchttoevoer zodat het verblijf onder water kon worden verlengd. Holle buizen kwamen tot aan de oppervlakte waardoor de duiker onder water kon blijven voor een langere periode, maar hij kon nog niet veel nuttig werk doen. Ademhalingsbuizen werden gebruikt in militaire operaties om duikers ongemerkt naar de vijand te laten gaan wat een enorm voordeel betekende.

Op het eerste gezicht leek het alleen maar nodig om een lange buis naar de oppervlakte te brengen die aan een drijflichaam was vastgemaakt. Vroege ontwerpen maakten gebruik van een leren masker net een lange buis. Er is alleen geen aanwijzing dat deze uitvindingen ook in de praktijk zijn gebruikt. Het resultaat zou dan waarschijnlijk het verdrinken van de duiker zijn geweest, want op een diepte van 1 meter is het praktisch onmogelijk om de ademen door de druk die daarvoor nodig is. In het begin werden de problemen met druk onder water niet erg goed begrepen.

Een hele serie van ontwerpen was gebaseerd op het idee van het meenemen van een zak met lucht door de duiker (de voorloper dus van onze duikflessen!!).

Een Assyrische afbeelding uit de negende eeuw voor Christus laat een duiker zien met iets dat op een opgeblazen dierenhuid lijkt met een luchtvoorraad. Maar het kan ook zijn dat dit een afbeelding is van een duiker die een opgeblazen huid gebruikt als een drijflichaam. Het zou onmogelijk zijn geweest om onder water te blijven met zo'n hulpmiddel.

De lange snorkel heeft blijkbaar veel mensen in de oudheid geïnspireerd. Natuurlijk waren er veel toepassingen denkbaar, maar het meeste kwamen militaire operaties in aanmerking en het bergen van verloren ladingen. Of het inderdaad tot een werkelijke uitvoering is gekomen moeten we wel betwijfelen, maar een prachtige afbeelding levert het wel op.

wordt vervolgd

Nadere kennismaking met...

Ivo Legein

Waar en wanneer ben je geboren?

Ik ben geboren te Groningen op 20 december 1970. Hier heb ik slechts alleen het eerste jaar van mijn leven geleefd. Hierna via Den Haag (ook 1 jaar) naar Limburg. Hier heb ik mijn 'zachte G' aangeleerd in Hoensbroek. Vervolgens vanaf de HAVO naar de Hogere Zeevaartschool te Vlissingen. Hier uiteindelijk, als zovelen, blijven hangen.

Met wie en wat woon je samen?

Ik al weer bijna 4 jaar getrouwd met mijn vrouw Liv. Ik heb haar ontmoet in Noorwegen (Bergen) tijdens mijn werk aldaar. Uiteindelijk haar weten te overtuigen om naar Nederland te verhuizen. We hebben momenteel geen huisdieren. Denk overigens dat dat niet lang meer zal duren omdat mijn vrouw een enorm zwak voor dieren heeft.

Wat doe je in het dagelijkse leven?

Ik werk als Hoofdwerktuigkundige in de controlekamer van de Kerncentrale te Borssele. Dit is werken in ploegendienst. Hierdoor zien velen van jullie mij dan ook onregelmatig. Dit heeft wel als voordeel dat ik ook vaak door de weeks vrij ben en dan op rustiger tijden mooie duiken kan maken. Dit doe ik overigens meestal met mijn duikmaatje Renaat (jawel: Dé Renaat!!).

Waar of hoe is het duiken voor je begonnen?

Ik ben voor het duiken warm gelopen tijdens een vakantie in Noorwegen. Mijn zwager is duiker bij het Noorse Rode Kruis. Hij heeft mij aangeboden om eens een keertje een proefduik te maken in een van de Noorse Fjorden. Hierna was ik niet meer te houden en ben ik hetzelfde jaar nog begonnen met de 1*opleiding bij DTZ.

Is er een favoriete duikstek (in Nederland)?

Een echt favoriete duikstek heb ik (nog) niet. Veelal laat ik Renaat beslissen waar we gaan duiken. Daardoor heb ik bijna altijd op prachtige en ook vaak ook steeds nieuwe stekken gedoken. Afgelopen najaar mijn eerste nachtduiken gemaakt en dit is weer een hele ervaring rijker. En zeker ook voor herhaling vatbaar. Ook heb ik vorig jaar (met de kerst) in Noorwegen mijn eerste ijsduik gemaakt (zie foto). Dat was ook een zeer bijzondere ervaring.

En misschien ook een minder leuke duikervaring?

Tot nu toe heb ik alleen nog maar leuke duikervaringen gehad. De eerste nachtduik, met Renaat bij Scharendijke, was wel spannend. Maar achteraf kijk ik hier met veel plezier op terug.

Heb je naast het duiken nog andere hobby's?

Naast het duiken doe ik aan:

- Fietsen (ik heb sinds een jaar een ligfiets). Hiermee fiets ik regelmatig naar mijn werk. Zo krijg ik dan toch nog wat beweging naast mijn normaliter nogal statische baan.
- Zeilen. Vroeger heb ik zeer veel wedstrijd gezeild. Nu zeil ik meer toeristisch. Af en toe ook eens een zomeravond wedstrijdje op het Veerse Meer (het blijft zo nu en dan toch wel een beetje kriebelen)

Wat is je favoriete gerecht en wat kan je absoluut niet door je keel krijgen?

Mijn favoriete gerecht is 'Pinekjott'. Dit is een Noors kerstgerecht. Het is zijn een soort gepekeld koteletjes. Dit wordt geserveerd met koolraap, wortels etc. Traditioneel dient hierbij Aquavit gedronken te worden. De is de reden dus dat menig kerstetentje behoorlijk uit de hand gelopen is. Helaas is dit niet in

Nederland te verkrijgen. Dus rond de kerst zitten onze koffers als we uit Noorwegen komen altijd behoorlijk vol met 'Pinekjott' en Aquavit.

Van welke soort muziek ga je uit je bol en bezoek je wel eens een concert? Of ga je bijv. liever naar de film, een opera of iets dergelijks!

Voor wat betreft muziek heb ik geen echte voorkeuren. De muziek waar ik graag naar luister is voornamelijk afhankelijk van mijn stemming. Zo luister ik het ene moment graag naar klassieke muziek (piano) en het andere moment weer naar jazz of popmuziek.

Wat lijkt je de favoriete vakantiebestemming en heb je nog (duik)reisidealen?

Mijn duiken in Egypte (Hurghada) zijn de mooiste duiken die ik tot nu toe heb gemaakt. Begin volgend jaar gaan we op vakantie naar Singapore en Bali. Vooral op Bali hoop ik een aantal mooie duiken te maken. Reisidealen: Australië of Nieuw Zeeland. Rondtrekken met een camper en duiken op het Great Barrier Reef.

En wat voor soort vakantie(land) trekt jou nou helemaal niet?

Georganiseerde rondreizen zijn niet echt mijn ding. Ik houd ervan om op mijn eigen tempo kennis te maken met een land en zijn cultuur.

Hartelijk bedankt voor de medewerking!!

Margreet van Aalst

Het VOC schip Ravesteyn

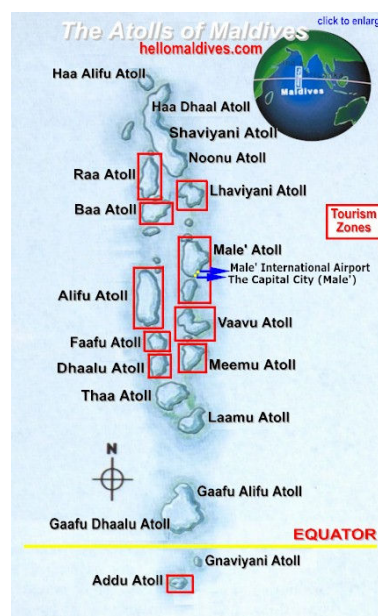

Beste DTZ-ers,

Ruud Paesie, auteur van "Het VOC-retourschip Ravesteyn", co-auteur van De sportduikersgids Maldiven, organisator van fantastische duiksafari's en stadgenoot van onze Middelburgers, houdt voor ons een lezing met dia's over **het VOC schip Ravesteyn**, eventueel aangevuld met informatie over **duiken op de Maldiven**.

Op **woensdag 14 februari van 21.30 tot 23.00 uur** (kunnen we van te voren nog een uurtje zwemmen) in de Brasserie van het Vrijburgbad.

Meldt even per mail met hoeveel personen je komt.

Uw secretaris,
Kees Jan Lastdrager

Egypte living-onboard

Als je vrijwel de belangrijkste delen van de kust van Egypte in de loop der jaren bedoken hebt, wat heb je daar dan nog te zoeken? Juist. De Rode Zee zelf en daarbij mag je denken aan de eilanden of eigenlijk de riffen die verder van de kust af in de Rode Zee zijn gelegen.

Daartoe scheepte Bert Schreurs, Jim Shelton en ondergetekende zich op 2 november j.l. in op een 25 meter lang jacht in Marsa Alam, samen met onze onafscheidelijk Limburgse duikmaten Huub Heemels en Erich Kentrup. Vanuit Almere had Ton Mesker zich bij ons gevoegd. Onze oud-penningmeester Ron Gilde moest het deze keer laten afweten.

De 1^e duikdag begon met het gebruikelijke kennismakingsduikje en dat legitimeerde ons om de volgende duik naar een meter of veertig te gaan. Om bij de duikplaats te komen voer de boot de gehele nacht door en legde ongeveer 250 mijl af tot we zo'n beetje op de grens met Soedan zaten. Bij een van de riffen daar gingen we te water en daalden af naar ruim 40 meter.

Daar op die diepte, verschenen al gauw de grijze rifhaaien en nieuwsgierig als ze waren, waagden ze zich toch op enkele tientallen meters afstand van ons. Zo'n 7 of 8 van deze flinke haaien schikten zich onder ons langs om ons te vergasten op hun boeiende verschijning. Naar mate wij het weer hogerop moesten zoeken verdwenen ze langzamerhand buiten ons blikveld en dan realiseer je je eigenlijk pas goed wat een helder doorzicht je hebt in de Rode Zee. Terug aan de oppervlakte kon ik namelijk nog duidelijk zien op welk punt wij zo'n 40 meter diep waren geweest.

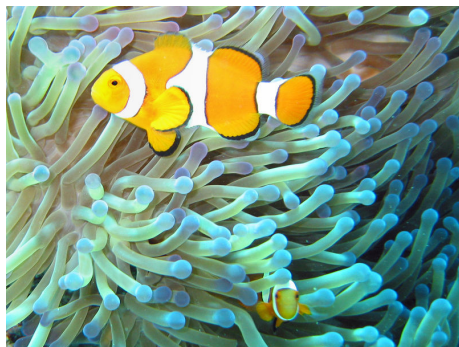

We hadden de mogelijkheid om 4 duiken op een dag te maken en ik heb daar dan ook dankbaar gebruik van gemaakt. Bert beperkte zich om persoonlijke redenen tot 3 duiken per dag.

Elke morgen bij dageraad, en dat betekende daar 05.30 uur, was het briefing en aansluitend te water.

Zo vroeg is natuurlijk even doorbijten, maar noodzakelijk om 4 duiken evenwichtig over de dag te verdelen. Zo hadden we voor 07.00 uur onze eerste – meestal diepe – duik achter de rug en gingen we ontbijten. Tegen 10.00 uur volgde dan een tweede relatief diepe duik gevolgd door de lunch. Zo rond 15.00 uur de derde duik en tegen 19.00 uur gingen we te water om de nachtduik te maken.

Tussendoor de min of meer verplichte rust in de zon op het bovendek van de boot. Geweldig als de varende boot dan geflankeerd wordt door een groep grote dolfijnen of gesneden wordt door supersnelle dwergdolfijnen. We dachten even dat onze boeg ze ramde, maar gelukkig kwamen ze weer veilig boven.

Overigens was de temperatuur van het water bijzonder aangenaam. Aan de oppervlakte was het 26 graden Celsius en dieper zelfs nog warmer. Aan een twee millimeterpak had je voldoende.

Wat mij deze duiken in het bijzonder opviel was dat veel dieren in symbiose met elkaar leven. Bij de eerder genoemde haaien waren kleefvissen te gast. Op het schild van een over de bodem wandelende schildpad zaten eveneens twee kleefvissen. Toen de schildpad wegzwoom, verplaatsten ze zich snel van het rugschild naar de buik van de schildpad. Waarschijnlijk reist dat comfortabeler.

Een prachtige grote koffervis bediende zich van een piepklein blauw/paars visje om zijn huid en zijn tanden te poetsen. Op enig moment dacht ik zelfs dat hij het visje ingeslikt had, zolang verdween deze in de bek van de koffervis, maar toen ik het bijna opgaf ging toch de bek weer open en werd het visje met verloop gestuurd. Over koffervissen gesproken. Wel eens een koffervis met een hazenlipje gezien. Nou ik wel. Of het nu een echt hazenlipje was of een bizarre verwonding dat door iets anders was veroorzaakt, vertelde de aanblik niet. Feit was echter dat ook de grote voortanden scheef in de bek stonden en dat pleit toch weer een vergroeiing aan de bek.

Overigens, hoe zouden jullie reageren als je net uit het water wil komen en het achterdek wil betreden en een van de bemanningsleden wijst achter je. Je draait je dan om en je staat oog in oog met een flinke haai, enkele meters achter je, compleet met kleefvissen. Ik ken er die gillend uit het water zouden willen springen. Erich – want zo heette deze duiker – niet. Hij drukte gewoon op de ontspanknop van zijn camera.

De week overziend was het een geweldige, maar ook een fysiek inspannende duikweek, waarin ik opgeteld bijna 24 uur onder water ben geweest. Egypte en de Rode Zee ken ik nu wel zo'n beetje. Onze grootste wens is echter nog eens echt... en we weten dat we veel vragen, want eigenlijk zitten we met een luxe-probleem... deze jongen hiernaast te ontmoeten.

Paul Poland

Amerikaanse ribkwal in Zeeuwse wateren

Door Harmen van der Werf, in de PZC van 18 dec. 2006

GOES - In de Zeeuwse wateren, met name in het Grevelingenmeer, is een schadelijke ribkwal van Amerikaanse herkomst ontdekt door duikers. Het gaat om de *Mnemiopsis leidyi* die in de jaren negentig in de Zwarte Zee veel schade veroorzaakte aan de visserij en het milieu

„De Amerikaanse ribkwal heeft in onze wateren geen natuurlijke vijanden“, geeft marien bioloog G. van Moorsel van adviesbureau Ecosub in Doorn het gevaar aan. Het diertje, dat op een zeedruif lijkt en zes centimeter groot wordt, kan zich zeker bij hoge watertemperaturen razendsnel vermenigvuldigen. In de Zwarte Zee is dat gebeurd met 'dramatische gevolgen voor het ecosysteem en de visserij', aldus M. Faasse uit Arnemuiden. Hij is sportduiker en gastmedewerker van natuurhistorisch museum Naturalis in Leiden. „De Amerikaanse ribkwallen leven van zoöplankton, viseieren en -larven“, zegt Faasse. „Komen er heel veel van die kwallen, zoals in de Zwarte Zee, dan gaat dat ten koste van inheemse soorten. De visserij op ansjovis is er compleet ineengestort.“

Ballastwater

Faasse meldt dat de Amerikaanse ribkwal vorig jaar al aanwezig was in het Grevelingenmeer. Het diertje is in de Zwarte Zee terechtgekomen met ballastwater van schepen. Faasse en Van Moorsel gaan ervan uit dat de ribkwal op dezelfde manier in West-Europa is geïntroduceerd. „Vermoedelijk is dat gebeurd vanuit de Oostzee“, denkt Faasse. Onderzoeker A. Tulp uit het Friese Nijega kwam onlangs met de eerste meldingen uit de Waddenzee. „Ik heb vervolgens mijn foto's van ribkwallen in de Grevelingen nog eens goed bekeken“, vertelt Van Moorsel. „Ik dacht dat het ging om de onschadelijke *Bolinopsis infundibulum* die hier langer bekend is, maar het was die schadelijke Amerikaanse soort.“ Het kwam deze zomer tot een ware explosie van ribkwallen in het Grevelingenmeer. Ze doken ook op in de Oosterschelde en de Westerschelde. Palingvisser M. Bout uit Bruinisse werkt op het Grevelingenmeer. Hij moest vaker zijn fuiken lichten, omdat ze helemaal volzaten met kwalletjes. „Mijn vader vist op het Grevelingenmeer sinds het ontstaan in 1971 en hij heeft het nog nooit zo meegemaakt als deze zomer“, aldus Bout. [...]. Het aantal is nu sterk verminderd. Of een strenge winter veel zal helpen, waagt Van Moorsel te betwijfelen. De Amerikaanse ribkwal is voor mensen niet gevaarlijk.

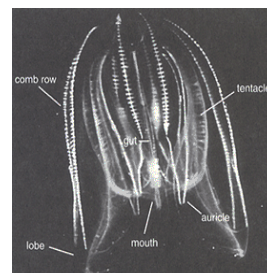
Wellicht relatie ribkwal en daling aantal oesterlarven

Door Harmen van der Werf. Gelezen in de PZC van 19 december 2006

GOES – Het aantal oesterlarven in het Grevelingenmeer is sinds 2003 sterk verminderd. Of dat te maken heeft met de in dit meer ontdekte Amerikaanse ribkwal, valt echter (nog) niet te zeggen.

Sportduikers maakten onlangs melding van de Amerikaanse ribkwal, *Mnemiopsis leidyi*, in de Zeeuwse wateren. M. Faasse uit Arnemuiden schreef er met zijn Amerikaanse collega K. Bayha een wetenschappelijk artikel over voor het tijdschrift *Aquatic Invasions*.

Schelpdierexpert A. Smaal van onderzoeksinstituut Imares in Yerseke: “Het aantal larven van platte oesters blijkt aanzienlijk gedaald. In 2003 kwamen nog 3000 larven per honderd liter voor, in 2004 waren dat er 1450, in 2005 750 en dit jaar slechts 350. De aantallen kunnen per jaar fors uiteenlopen. Het is dan ook niet verantwoord een directe relatie tussen het aantal larven en de ribkwal te leggen, maar we moeten dit goed volgen.”

SWIMMERS'S SNORKEL

Gelezen in de rubriek 'Gadgets' van Maritiem Nederland 9: 34, nov. 2006

Met een relatief kleine wijziging paste het Amerikaanse bedrijf FINIS de bestaande snorkel zo aan dat deze beter aansluit bij de menselijk zwemhouding. Een normale snorkel gaat langs het hoofd omhoog. De *Swimmers's Snorkel* van FINIS daarentegen loopt aan de voorkant langs de neus van de zwemmer omhoog en maakt boven het hoofd een bocht naar

achteren. Hierdoor kan de gebruiker met zijn gezicht naar beneden zwemmen, een natuurlijker positie dan met het hoofd omhoog. De snorkel klemt met een verstelbare band vast tegen het voorhoofd. Onderin zit een

klep die ervoor zorgt dat eventueel opgevangen water niet direct de mond van de zwemmer in loopt. Deze kan het water uit de snorkel blazen, mits hij voldoende lucht in zijn longen heeft. www.finisinc.com [Het genoemde voordeel gaat ook op bij de normale snorkel, dus zal er wel een ander argument zijn om deze snorkel te gaan gebruiken. De geringere zwemweerstand misschien? Red.]

LINKS TO LINK

Bekijk eens de kersverse onderwater fotografiesite - in wording: www.jorisgeurtsvankessel.nl Van deze site is de nieuwjaarswens van onze voorzitter geplukt: een kleurrijke knotsbidspinkhaankreeft (*Odontodactylus scyllarus*), Lembah Strait, Indonesië Site gemeld door Harm Verbeek.

DE FIETSENMAKER

Dreesstraat 8, 4384 DC Vlissingen, tel. 0118-468606

Dealer van: BATAVUS - UNION - SPARTA - MERIDA

U w f i e t s i n v e r t r o u w d e h a n d e n !

AGENDA

Donderdag	1 februari	Deadline kopij Jaarverslag 2006
Maandag	5 februari	BestuursLedenVergadering
Zaterdag	10 februari	Duikvaker 2007, Voordorpal Utrecht, 10.00-18.00 uur
Zondag	11 februari	Duikvaker 2007, Voordorpal Utrecht, 10.00-17.00 uur
Maandag	12 februari	Deadline maart-Luchtbel
Woensdag	14 februari	Lezing VOC-schip Ravesteyn, Brasserie Vrijburgbad, 21.30- 23.00 u
Maandag	26 maart	Algemene LedenVergadering
Woensdag	28 maart	Nettraining Vrijburgbad, 20.15-22.15 uur